

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΘΕΜΑ Α

A1. β

A2. γ

A3. α

A4. β

A5.

1. ΣΩΣΤΟ
2. ΛΑΘΟΣ
3. ΛΑΘΟΣ
4. ΛΑΘΟΣ
5. ΣΩΣΤΟ

ΘΕΜΑ Β

B1.

α. ii) ${}_{29}\text{Cu}^{2+}$ και iv) ${}_{7}\text{N}$
β.

Παραμαγνητικά είναι τα άτομα ή ιόντα που διαθέτουν ένα ή περισσότερα μονήρη ηλεκτρόνια. Έτσι οι ηλεκτρονιακές δομές των τεσσάρων σωματιδίων που δίνονται είναι:

- i. ${}_{20}\text{Ca}^{4+} 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$ (Όλα σε ζεύγη)
- ii. ${}_{29}\text{Cu}^{2+} 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^9$ (1 μονήρες ηλεκτρόνιο)
- iii. ${}_{30}\text{Zn}^{2+} 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10}$ (όλα σε ζεύγη)
- iv. ${}_{7}\text{N} 1s^2 2s^2 2p^3$ (3 μονήρη ηλεκτρόνια)

Άρα παραμαγνητικά είναι τα ${}_{29}\text{Cu}^{2+}$ και ${}_{7}\text{N}$

B2.

α. Σωστή απάντηση η (III)

β. Η καμπύλη (II) αντιστοιχεί σε παραγωγή μεγαλύτερης ποσότητας CO_2 (μεγαλύτερος όγκος) αλλά σε λιγότερο χρόνο ($t_2 < t_1$). Έτσι χρησιμοποιήθηκε μεγαλύτερη ποσότητα HCl ($n = C \cdot V$), δηλαδή ίσος όγκος διαλύματος μεγαλύτερης συγκέντρωσης, μιας και η αύξηση της συγκέντρωσης του αντιδρώντος αυξάνει την ταχύτητα της αντίδρασης.

B3.

Υψηλότερο σημείο βρασμού έχει ο διθειάνθρακας (CS_2). Αυτό γιατί και οι δύο ουσίες είναι μη πολικές (λόγω sp υβριδισμού του ατόμου άνθρακα, τα μόρια και των δύο είναι ευθύγραμμα, με τους δεσμούς τόσο μεταξύ C και O όσο και μεταξύ C και S να είναι πολωμένοι. Έτσι οι διπολικές ροπές αλληλοαναιρούνται ($\mu_{ολ} = 0$).

Συνεπώς μεταξύ των μορίων εμφανίζονται δυνάμεις διασποράς (London). Έτσι κριτήριο για το σημείο βρασμού αποτελεί η σχετική μοριακή μάζα (M_r)

$$M_r CS_2 = 76 > M_r CO_2 = 44$$

Το μεγαλύτερο σημείο βρασμού αντιστοιχεί στον διθειάνθρακα λόγω υψηλότερης M_r .

B4.

α. Σωστή η iv) 0,01 M/s

β. $\mu_{αντιδρασης} = \frac{1}{2} \mu_{NO}$

Έτσι από 0 έως 5 s $\mu_{αντιδρασης} = 0,03$ M/s

Οπότε αφού σταδιακά η ταχύτητα αντίδρασης μειώνεται, λόγω μείωσης του ρυθμού των αποτελεσματικών συγκρούσεων μεταξύ μορίων NO_2 και O_2 η ταχύτητα στο δεύτερο χρονικό διάστημα από 5 έως 15s θα είναι μικρότερη από 0,03M/s, δηλαδή αποδεκτή τιμή η 0,01 M/s.

B5.

Για ασθενές μονοπρωτικό οξύ HA , συγκέντρωσης C η εξίσωση της αντίδρασης ιοντισμού του είναι :

	$HA + H_2O \rightleftharpoons A^- + H_3O^+$		
Αρχική	C(M)	-	-
Ιοντίζονται	x	-	-
Παράγονται	-	x	x
Ισορροπία	C-x	x	x

$$K_a = \frac{x^2}{C-x} \text{ και αφού } x \ll C \text{ ισχύει}$$

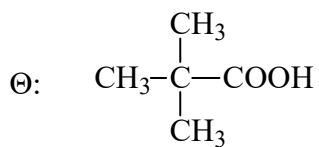
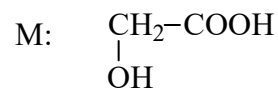
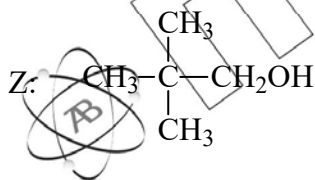
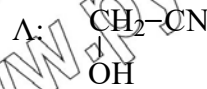
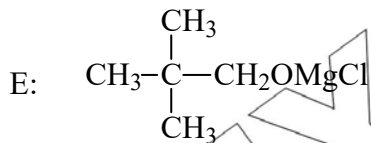
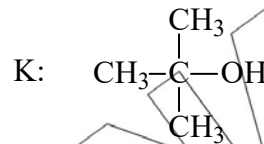
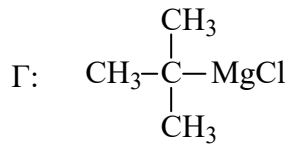
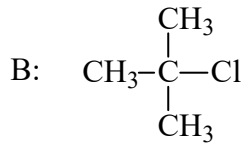
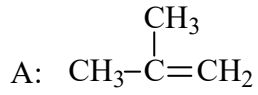
$$K_a = \frac{x^2}{C} \Rightarrow [H_3O^+] = \sqrt{K_a \cdot C} \quad (1)$$

Το +I επαγωγικό φαινόμενο ενισχύει το βασικό χαρακτήρα (αποδυναμώνει τον όξινο). Έτσι ισχυρότερο οξύ είναι το $HCOOH$ συνεπώς $K_{aHCOOH} > K_{aCH_3COOH}$

$$\text{Από (1)} \Rightarrow [H_3O^+]_1 > [H_3O^+]_2 \Rightarrow pH_1 < pH_2$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

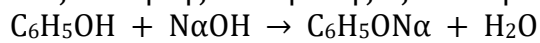
Γ2.

α. Με NaOH αντιδρά μόνο η φαινόλη

$$n_{\text{C}_6\text{H}_5\text{OH}} = C \cdot V = 0,1 \text{ V} \cdot \text{mol}$$

$$n_{\text{NaOH}} = 1 \cdot 0,01 = 0,01 \text{ mol}$$

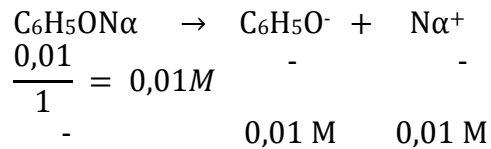
Η εξίσωση της αντίδρασης εξουδετέρωσης είναι

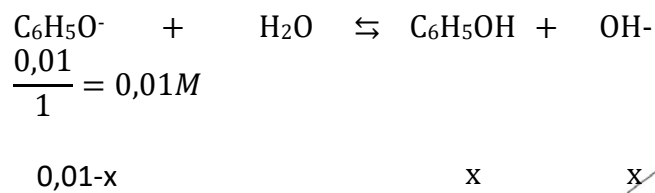
$$0,1\text{V} \quad 0,01 \quad 0,01\text{mol}$$

$$\text{Οπότε } 0,1\text{V} = 0,01 \rightarrow \text{V} = 0,1 \text{ L}$$

- β. Το διάλυμα Υ₃ περιέχει 0,01 mol C₆H₅ONa, και 0,1 · V = 0,01 mol CH₃CH₂OH σε όγκο 1L. Η αιθανόλη είναι πρακτικά ουδέτερη, γιατί έχει πολύ μικρή K_a ≈ 10⁻¹⁶ οπότε δεν ιοντίζεται. Πρακτικά το pH εξαρτάται μόνο από το φαινολικό άλας.

Πρακτικά, με νερό αντιδρά μόνο το ανιόν C₆H₅O⁻ ως συζυγής βάση του ασθενούς οξέος C₆H₅OH.

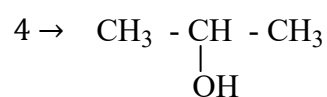
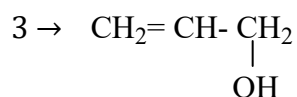

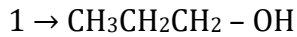
$$K_a \cdot K_b = K_w \rightarrow K_b = \frac{10^{-14}}{10^{-10}} = 10^{-4}$$

$$10^{-4} = \frac{x^2}{10^{-2}-x} \Rightarrow 10^{-6} = x^2 \Rightarrow x = 10^{-3} \text{ M δηλαδή } p\text{OH} = 3 \text{ και } p\text{H} = 11$$

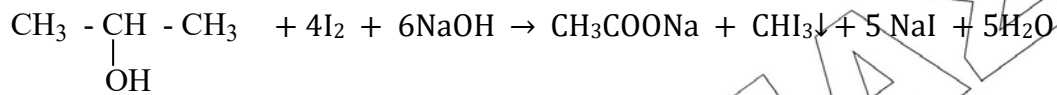
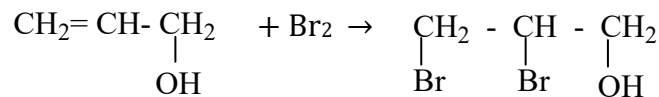
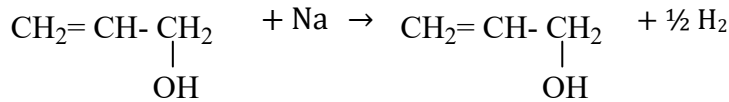
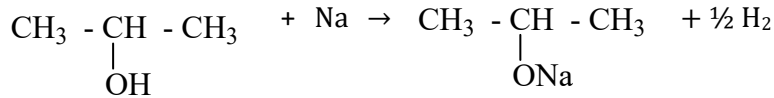
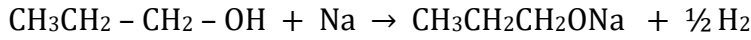
Γ3.

	Na	Br ₂ /CCl ₄	I ₂ /NaOH
CH ₃ CH ₂ CH ₂ -OH	+		
CH ₃ CH(OH)-CH ₃	+		+
CH ₃ CH ₂ OCH ₃			
CH ₂ =CH-CH ₂ OH	+	+	
	1,3,4	3	4

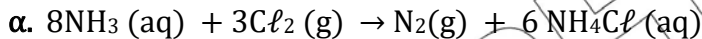

Οι εξισώσεις των αντιδράσεων είναι:

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

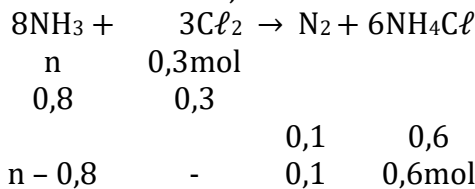

Το άζωτο της αμμωνίας από αρ. οξ = -3 οξειδώνεται σε N_2 (αρ. οξ = 0) ενώ το χλώριο από αρ. οξ = 0 ανάγεται σε αρ. οξ = -1. Έτσι η NH_3 είναι αναγωγικό σώμα και το Cl_2 οξειδωτικό.

β. Έστω n mol NH_3 στο διάλυμα Y_1 .

Αφού προκύπτει ρυθμιστικό διάλυμα, η NH_3 βρίσκεται σε περίσσεια.

$$n_{\text{Cl}_2} = \frac{6,72}{22,4} = 0,3 \text{ mol}$$

Αρχικά
Αντιδρούν
Παράγονται
Τελικά

Οι συγκεντρώσεις NH_3 και NH_4Cl στο ρυθμιστικό διάλυμα Y_2 θα είναι

$$C_{\text{NH}_3} = C_\beta = \frac{n-0,8}{2} \text{ M} \text{ και } C_{\text{NH}_4\text{Cl}} = C_{\text{oξ}} = \frac{0,6}{2} \text{ M}$$

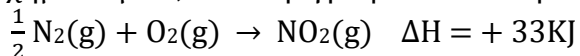
$$\text{Αφού } \text{pH} = 9 \rightarrow \text{pOH} = 5 \rightarrow [\text{OH}^-] = 10^{-5} \text{ M}$$

Και από την εξίσωση Henderson

$$[\text{OH}^-] = K_b \frac{C_\beta}{C_{\text{oξ}}} \rightarrow 10^{-5} = 10^{-5} \frac{C_\beta}{C_{\text{oξ}}} \rightarrow C_{\text{oξ}} = C_\beta \rightarrow \frac{0,6}{2} = \frac{n-0,8}{2} \rightarrow n = 1,4 \text{ mol NH}_3$$

$$\text{Έτσι για το } \text{Y}_1 \quad C_1 = \frac{n_{\text{NH}_3}}{V} = \frac{1,4}{2} = 0,7 \text{ M}$$

- γ. Το αέριο που είναι θερμοδυναμικά σταθερότερο είναι το NO₂, γιατί έχει χαμηλότερη πρότυπη ενθαλπία σχηματισμού, που περιγράφεται από την εξίσωση.

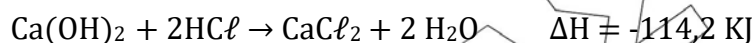
Δ2.

- α. Οι αρχικές ποσότητες Ca(OH)₂ και HCl σε mol είναι αντίστοιχα :

$$n_{\text{Ca(OH)}_2} = C \cdot V = 0,5 \cdot 0,2 = 0,1 \text{ mol και}$$

$$n_{\text{HCl}} = 1 \cdot 0,2 = 0,2 \text{ mol}$$

Η θερμοχημική εξίσωση είναι

Αρχικά	0,1	0,2mol		
Αντιδρούν	0,1	0,2		
Παράγονται			0,1	0,2
Τελικά	-	-	0,1	0,2

1mol Ca(OH)₂ εκλύει 114,2 KJ

0,1 mol $Q = ;$ Άρα $Q = 11,42 \text{KJ}$

- β. Το τελικό διάλυμα περιέχει 0,1 mol CaCl₂ σε όγκο 0,4L.

$$C_{\text{CaCl}_2} = \frac{0,1}{0,4} = 0,25 \text{ M}$$

Το CaCl₂ δίσταται σύμφωνα με την εξίσωση

$$\begin{array}{ccc} 0,25\text{M} & - & - \\ - & 0,25 & 0,5 \end{array}$$

Επειδή η οσμωτική πίεση είναι προσθετική ιδιότητα, αντιμετωπίζουμε Ca²⁺ και Cl⁻ ως μία διαλυμένη ουσία.

$$\text{Έτσι } \Pi = C_{\text{ολ}} RT = 0,75 \cdot 24$$

$$\Pi = 18 \text{ atm}$$

Δ3.

- α.

	X ₂ +	Y ₂ →	2XY
Αρχική XI	2	2	4
Προστίθενται		1mol	10mol
Αντιδρούν			2x
Παράγονται	x	x	
Νέα XI	2+x	3+x	14-2x

$$2 + x = 3 \rightarrow x = 1$$

$$\text{Στη XI } n_{X_2} = 3 \text{ mol}$$

$$n_{Y_2} = 4 \text{ mol}$$

$$n_{XY} = 12 \text{ mol}$$

β.

$$\text{Αρχικά } K_c = \frac{\left(\frac{4}{V}\right)^2}{\frac{2}{V} \cdot \frac{2}{V}} = 4$$

$$\text{Στη νέα XI } K_c' = \frac{\left(\frac{12}{V}\right)^2}{\frac{3}{V} \cdot \frac{4}{V}} = \frac{144}{12} = 12$$

$K_c' > K_c$ δηλαδή η αύξηση της θερμοκρασίας ευνοεί την αντίδραση προς τα δεξιά οπότε η αντίδραση παραγωγής XY είναι ενδόθερμη.

ΠΥΡΗΝΙΑΣ
www.pyr.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΤΣΙΚΛΙΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ
ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΛΤΟΣ